

№02 (97)
люты 2010

БЕЛАРУСЫ Ў СВЕЦЕ

ІНФАРМАЦЫЙНЫ БЮЛЕТЭНЬ

У НУМАРЫ:

НАВІНЫ МГА "ЗБС "БАЦЬКАЎШЧЫНА"

СТВОРЫМ ЗАКОНАПРАЕКТ АБ БЕЛАРУСАХ ЗАМЕЖЖА РАЗАМ

У межах падрыхтоўкі законапраекта аб беларусах замежжа МГА "ЗБС "Бацькаўшчына" працягвае працу па вывучэнні заканадаўства іншых краін у галіне супрацоўніцтва са сваімі дыяспарамі.

Працяг на стар. 4

У МІНСКУ ПРАЙШЛА ІІІ АГУЛЬНАНАЦЫЯНАЛЬНАЯ ДЫКТОЎКА

Тэкст паводле твору Уладзіміра Караткевіча "Зямля пад белымі крыламі" пісалі больш за 50 чалавек, у тым ліку паслы Украіны і Швецыі Ігар Ліхавы і Стэфан Эрыксан.

Працяг на стар. 4

ЛЮТАЎСКІЯ СПРАВЫ "БАЦЬКАЎШЧЫНЫ"

10 лютага ў мінскай Кнігарніўгалерэі адбылася прэзентацыя кнігі беларускіх перакладаў твораў рускага класіка, лаўрэата Нобелеўскай прэміі Івана Буніна.

Працяг на стар. 2

НАВІНЫ СЕВАСТОПАЛЬСКОЙ СУПОЛКІ "ПАГОНЯ"

1 лютага 2010 года адбыўся сход Севастопальскага таварыства беларусаў імя Максіма Багдановіча "Пагоня". На сходзе быў прыняты зварот да грамадскіх арганізацый Беларусі з нагоды 100-гадовага юбілею Ларысы Геніюш.

Працяг на стар. 5

ДА СТАГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ ЛАРЫСЫ ГЕНІЮШ

Працяг на стар. 3

ХВЕДАР НЮНЬКА: У БЕЛАРУСЬ Я ПРЫЯЗДЖАЮ З ДВАІСТЫМ ПАЧУЦЦЁМ

Згуртаванне "Бацькаўшчына" арганізавала шырокую сустрэчу са старшынём Таварыства беларускай культуры ў Літве Хведарам Нюнькам 20 лютага ў Мінску.

Вядучая імпрэзы – старшыня Рады Згуртавання беларусаў свету "Бацькаўшчына" Ніна Шыдлоўская абвясціла, што гэтай сустрэчай "Бацькаўшчына" адкрывае шэраг сустрэчаў з выбітнымі дзеячамі беларускага замежжа. Ад імя Згуртавання Ніна Шыдлоўская выказала падзяку "спадарыні Галіне Сіўчык за ініцыятыву дэманстрацыі падчас сустрэчы дакументальнага фільма "Беларускія справы" і Юрасю Меляшкевічу, сябру Рады і Управы "Бацькаўшчыны", які ўсю арганізацыйную працу ўзяў на сябе".

Падчас імпрэзы Хведар Нюнька пачуў на свой адрас шмат цёплых словаў.

Удзячнасць за шматгадовае су-

працоўніцтва Хведару Якубавічу выказала кіраўнік МГА "ЗБС "Бацькаўшчына" Алена Макоўская: "Мы вельмі рады, што Згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына" спрычынілася да многіх імпрэзаў, праведзеных ТБК. Апошнія 10 гадоў мы не толькі супрацоўнічаем, мы сябруем, і я магу некалькі словаў сказаць пра Хведара Нюньку як пра чалавека. Гэта вельмі гасцінны гаспадар, мудры дарадца, надзейны сябра і паплечнік. Гэта чалавек, які заўжды вельмі хутка рэагуе на нейкія просьбы, пытанні. Гэта вельмі адчувальна падчас правядзення грамадскіх кампаній і цяжкіх момантаў, якія былі ў нашай арганізацыі. Для мяне ўласна сённяшняя Вільня з'яўляецца беларускай яшчэ і таму, што там жыве і дзейнічае Хведар Нюнька".

Працягнуў імпрэзу блізікі сябар Хведара Нюнькі акадэмік Радзім Гарэцкі.

"Мы, як кажуць, у шапку праспалі і Вільню, і Віленшчыну. На жаль, так здарылася. Але ёсць там такія людзі як Хведар Нюнька. Дзякуючы ім там захоўваецца беларускасць, – сказаў Радзім Гарэцкі. – Хведар больш за 20 гадоў узначальвае таварыства, прычым не проста фармальна. Яны кожны месяц, кожны тыдзень ажыццяўляюць велізарныя справы. Што вельмі важна, Нюнька так добра кантактуе з літоўскімі ўладамі, што яны яго шануюць. Яны не толькі ўзнагароджваюць яго ордэнамі, але і дапамагаюць беларусам, дзякуючы Нюньку".

Падтрымаў яго думку калега Хведара Нюнькі, такі самы нязменны кіраўнік сваёй арганізацыі, старшыня ТБМ Алег Трусаў, адзначыўшы: "Пакуль будзе Нюнька, будзе Вільня і будзе Беларусь. І мы, пакуль ён ёсць, Вільню не страцілі".

Падчас сустрэчы Хведар Нюнька распавёў пра свой нялёгкі жыццёвы шлях і шматгадовы досвед працы на беларускай ніве.

Гаворачы пра Беларусь, Хведар Якубавіч з сумам адзначыў: "З аднаго боку, я прыязджаю сюды, бо тут мае карані, я тут нарадзіўся. Хоць амаль 60 гадоў я живу ўжо ў Вільні, гэта зямля, дзе пахаваныя продкі мае. Гэта тое месца, дзе ніхто не можа сказаць, што я тут чужы. З іншага боку, ёсць пачуццё, што я не ведаю, куды прыехаў. Я тут не чую беларускай мовы, не бачу вуліц, названых імёнамі беларускіх патрыётаў, якія жылі, працавалі і аддавалі жыццё за Беларусь. Тут зневажаюць правы чалавека. Да гэтага мы як культурніцкая арганізацыя

не можам аб'явава ставіцца. Мы рэагуем на гэта. Робім акцыі пратэсту, пішам, праводзім дэманстрацыі. Вось з такім падвойным пачуццём я прыязджаю ў Беларусь".

Выдатным візуальным адлюстраваннем аповеду Хведара Нюнькі стала прэзентацыя фільма рэжысёра Вольгі Мікалайчык "Беларускія справы" пра дзейнасць ТБК у Вільні.

Фільм створаны па ініцыятыве Хведара Якубавіча, які прадставіў Вользе Мікалайчык для працы 40 гадзінаў архіўных відэаматэрыялаў па дзейнасці таварыства.

Гутарку з Хведарам Нюнькам чытайце на сайце www.zbsb.org.

Інфармацыйны цэнтр
МГА "ЗБС "Бацькаўшчына"

ЛЮТАЎСКІЯ СПРАВЫ "БАЦЬКАЎШЧЫНЫ"

Прэзентацыя кнігі беларускіх перакладаў твораў рускага класіка, лаўрэата Нобелеўскай прэміі Івана Буніна адбылася 10 лютага ў мінскай Кнігарні-Галерэі. Пераклад з рускай мовы і ўкладанне зрабіў прафесар Андрэй Каляда.

Мерапрыемства было арганізавана МГА "Згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына". Акрамя таго, "Бацькаўшчына" дапамагала з падрыхтоўкай арыгінальнага макету кнігі.

Выступаючы на імпрэзе, кіраўнік МГА "ЗБС "Бацькаўшчына" Алена Макоўская адзначыла: "Згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына" і Андрэя Андрэвіча Каляду звязваюць даўняе супрацоўніцтва і сяброўства. Мы вельмі ганарымся гэтым плённым супрацоўніцтвам і спадзяемся, што яно будзе працягвацца".

У якасці вядучага імпрэзы выступіў доктар філалагічных навук, загадчык кафедры тэорыі літаратуры Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, прафесар Вячаслаў Рагойша. Ён высока ацаніў майстэрства Андрэя Каляды як перакладчыка.

Таксама словы ўдзячнасці перакладчыку выказалі літаратуразнаўца, кандыдат філалагічных навук, прафесар Аляксей Рагуля, паэтка Вера Буланда, загадчык аддзела рэдкіх кніг Расійскай нацыянальнай бібліятэкі ў Санк-Пецярбургу Мікола Нікалаеў і іншыя ўдзельнікі імпрэзы.

Яшчэ адно мерапрыемства, арганізаванае Згуртаваннем беларусаў

Хведар Нюнька і Ніна Шыдлоўская

свету “Бацькаўшчына” ў гэтым месцы, адбылося ў горадзе Слаўгарад. Размова ідзе пра творчую сустрэчу з пісьменнікам, ветэранам Другой сусветнай вайны Феліксам Шкірманковым.

У шэрагу іншых беларускіх аўтараў Фелікс Шкірманкоў адрозніваецца разнастайнасцю жанраў і шырокім ахопам літаратурнага матэрыялу. Падчас сустрэчы госці імпрэзы атрымалі магчымасць паслухаць урывкі з твораў Фелікса Уладзіміравіча ў аўтарскім выкананні. Акрамя таго, Фелікс Шкірманкоў распавёў пра жыццёвы ды творчы шлях і адказаў на пытанні прысутных.

З вітальнымі словамі выступіў вядомы беларускі пісьменнік Сяргей Законнікаў, які да таго ж з’яўляецца і рэдактарам кніг Фелікса Шкірманкова. Музыкальным упрыгожаннем імпрэзы сталі песні барда Зміцера Бартосіка.

Згуртаваннем беларусаў свету “Бацькаўшчына” і інтэрнэт-парталам “Тузін Гітоў” у межах грамадскай кампаніі “Будзьма беларусамі!” у снежні мінулага года была выдадзена CD-складанка праекту “Тузін. Перазагрузка”.

На дыску – 12 песняў айчынных небеларускамоўных выканаўцаў, якія пераспявалі свае хіты па-

беларуску. Сярод іх – “Atlantica”, “Tanin Jazz”, “Da Vinci”, Дакота, Юры Дземідовіч.

Дапамогу ў выданні складанкі аказала сп-ня Ірэна Каляда-Смірнова, кіраўнік Дабрачыннага фонду “Этнічны голас Амерыкі”. Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” разаслала дыск па дамах культуры Беларусі, радыёстанцыях і амбасадах з мэтай папулярызацыі беларускай культуры і пашырэння інфармацыі пра дзейнасць грамадскай кампаніі “Будзьма беларусамі!”. У бліжэйшым часе дыск будзе разасланы па суполках беларускай дыяспары.

Як паведамлялася ў мінулым нумары, Згуртаванне “Бацькаўшчына” выдала 17-ю кнігу серыі “Бібліятэка Бацькаўшчыны” – Сяргея Шабельцава “Беларусы ў Аргенціне: грамадская дзейнасць і рээміграцыя ў СССР (1930-1960-я гг.)”. Дзеля азнаямлення дзяржаўных інстытутаў, якія маюць непасрэднае дачыненне да працы з беларусамі замежжа, Згуртаванне даслала кнігу С.Шабельцава ў МЗС, Міністэрства культуры, Упаўнаважанаму па справах рэлігій і нацыянальнасцяў Леаніду Гуляку, на факультэт міжнародных зносін Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

“БАЦЬКАЎШЧЫНА” ПРАПАНУЕ ВЫТВОРЦУ АДМОВІЦА АД НАЗВЫ “СУВОРОВСКАЯ КАША”

Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” даведалася, што кампанія “ДобраДа” выпускае прасяныя крупы пад назвай “Суворовская каша”.

Улічваючы тое, што Аляксандр Сувораў у гісторыі Беларусі праявіў сябе як заваёўнік і кат, называць яго імем харчовы прадукт, які прадаецца ў нашай краіне, падаецца абсалютна непрымальным.

У лісце, накіраваным “Бацькаўшчынай” на імя дырэктара ТАА “ДобраДа”, тлумачыцца роля, якую адыграў Аляксандр Сувораў у гісторыі нашай Радзімы, і выказваецца просьба замяніць назву “Суворовская каша” на іншую.

Мы маем надзею, што, працятаўшы гэты ліст і матэрыялы пра асобу Аляксандра Суварова, якія да яго дадаюцца, ТАА “ДобраДа” не зможа

не задаволіць просьбу “Бацькаўшчыны”.

Нагадаем, Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” ўжо даўно адсочвае падобныя спробы ўвекавечыць памяць Суварова на беларускай зямлі. Так, у 2007 годзе Згуртаваннем была распачатая грамадская кампанія супраць будаўніцтва ў Кобрыне храма-помніка ў гонар Суварова.

Кампанія атрымала шырокую падтрымку грамадскасці. Вынікам яе стала адмова ад прысвячэння храма расійскаму палкаводцу.

Спадзяемся, што пытанне з “Суворовскай кашай” таксама вырашыцца канструктыўна.

Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”
Фота “Наша Ніва”

ДА 100-ГОДДЗЯ 3 ДНЯ НАРАДЖЭННЯ ЛАРЫСЫ ГЕНІЮШ

Кіраўнік МГА “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” Алена Макоўская і старшыня Рады “Бацькаўшчыны” Ніна Шыдлоўская ўвайшлі ў склад грамадскага аргкамітэта па святкаванні 100-годдзя з дня нараджэння слаўтай беларускай пісьменніцы Ларысы Геніюш.

Акрамя “Бацькаўшчыны” ў склад аргкамітэта ўвайшлі прадстаўнікі іншых грамадскіх арганізацый, навукоўцы і літаратары. Сярод іх – намеснік старшыні Саюза беларускіх пісьменнікаў, даследчык жыцця і творчасці Геніюш Міхась Скобла (старшыня аргкамітэта), гісторык Міхась Чарняўскі, прафесар Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы Аляксей Пяткевіч, унук пісьменніцы Міхась Геніюш, каардынатар кніжнай серыі “Гарадзенская бібліятэка” Павал Мажэйка, прадпрыемальнік Валянцін Дубатоўка, загодчык аддзела культуры “Газеты Слонімскай” (Гродзенская вобласць) Сяргей Чыгрын, праграмны дырэктар “Радыё Рацыя”, каардынатар беларускай інтэрнэт-бібліятэкі “Камунікат” Яраслаў Іванюк.

На другім пасяджэнні аргкамітэта, якое прайшло 10 лютага ў Мінску, быў зацверджаны план мерапрыемстваў, якія пройдуць сёлета ў межах святкавання 100-годдзя з дня нараджэння паэткі.

Па выніках пасяджэння было прынятае рашэнне, што МГА “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” будзе адказнай за рэалізацыю праекту па ўсталяванні мемарыяльнай дошкі ў Празе, на доме, дзе жыла Ларыса Геніюш падчас свайго легальнага знаходжання ў Чэхаславацкай рэспубліцы. Гэты праект ладзіцца сумесна з беларусамі Чэхіі, а дакладней, з сябрамі аргкамітэта па святкаванні 100-годдзя з дня нараджэння Ларысы Геніюш, які дзейнічае ў Празе.

Таксама Згуртаваннем будзе выдадзена кніга выбраных твораў Ларысы Геніюш (у серыі “Бібліятэка Бацькаўшчыны” – Гарадзенская бібліятэка”).

У межах кампаніі “Будзьма беларусамі!” запланаванае правядзенне Геніюшаўскіх літаратурна-музычных сустрэчаў у розных рэгіёнах Беларусі.

Апроч вышэйназваных праектаў планам прадугледжанае выданне кнігі ўспамінаў пра Ларысу Геніюш, правядзенне выставы дакументаў з архіву Ларысы Геніюш, выпуск памятнага медаля “100 гадоў Ларысе

Працяг на стар. 4

СТВОРЫМ ЗАКОНАПРАЕКТ АБ БЕЛАРУСАХ ЗАМЕЖЖА РАЗАМ

У межах падрыхтоўкі законапраекта аб беларусах замежжа Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” працягвае працу па вывучэнні заканадаўства іншых краін у галіне супрацоўніцтва са сваімі дыяспарамі.

Нагадаем, па выніках першага пасяджэння Рабочай групы па падрыхтоўцы законапраекта “Аб суайчынніках, якія пражываюць за мяжой” “Бацькаўшчына” ўзяла на сябе абавязак прадставіць узоры заканадаўства альбо канцэпцый дзяржаўнай палітыкі іншых краін у Нацыянальны цэнтр заканадаўства і прававых даследаванняў.

На дадзены момант дзякуючы бе-

ларусам замежжа “Бацькаўшчына” падрыхтавала дакументы па заканадаўстве Польшчы, Літвы, Ізраіля, Францыі, Славакіі, Чэхіі, Партугаліі, Венгрыі, Германіі, Расіі, Украіны. Гэтыя матэрыялы былі перададзеныя для вывучэння і аналізу ў Нацыянальны цэнтр заканадаўства і прававых даследаванняў.

З гэтай нагоды на сайце “Бацькаўшчыны” з’явіўся новы раздзел – “Замежны досвед па дыяспарах”. У гэтым раздзеле чытачы могуць пазнаёміцца з падрыхтаванымі дакументамі па заканадаўстве іншых краін.

Калі вы пражываеце ў краіне, якая не фігуруе ў спісе, пададзеным вышэй, і маеце магчымасць прадставіць матэрыялы па заканадаўстве гэтай краіны ў галіне супрацы з дыяспарай, заклікаем дасылаць гэтыя матэрыялы на электронную пошту: zbsb@tut.by. Удзел кожнага з вас стане неацэнным унёскам у справу распрацоўкі законапраекта “Аб суайчынніках, якія пражываюць за мяжой”.

Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

У МІНСКУ ПРАЙШЛА ІІІ АГУЛЬНАНАЦЫЯНАЛЬНАЯ ДЫКТОЎКА

У Міжнародны дзень роднай мовы, 21 лютага, у Чырвоным касцёле Мінска прайшла ІІІ агульнанацыянальная беларуская дыктоўка. Мерапрыемства было арганізаванае Таварыствам беларускай мовы імя Ф. Скарыны сумесна з МГА “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” ў межах кампаніі “Будзьма беларусамі!”.

Акцыя таксама была прымеркаваная да 20-годдзя прыняцця ў Беларусі закона

“Аб мовах”. Тэкст паводле твору Уладзіміра Караткевіча “Зямля пад белымі крыламі” пісалі больш за 50 чалавек, у тым ліку паслы Украіны і Швецыі Ігар Ліхавы і Стэфан Эрыксан.

Сёлета агульнанацыянальная беларуская дыктоўка праводзіцца ў некалькі этапаў.

Наступныя дыктоўкі пройдуць 15 сакавіка (у гэты дзень 20 гадоў

Дыктоўку піша пасол Швецыі Стэфан Эрыксан

таму была прынятая першая Канстытуцыя РБ, паводле якой беларуская мова атрымала статус адзінай дзяржаўнай), а таксама на ўгодкі абвяшчэння незалежнасці БНР – 25 сакавіка. Дыктоўкі будуць праводзіцца ў сядзібе ТБМ па вуліцы Румянцава, 13. Пачатак акцыі у 18.00.

Паводле “БелаПАН” і
“Радыё Свабода”

БЕЛАРУСКІ КАЛЯНДАР ПАМЯТНЫХ ДАТ НА САКАВІК 2010 ГОДА

4 сакавіка – 120 гадоў таму, у 1890-м, нарадзіўся Вінцук Адважны (сапр. Язэп Германовіч, (1890–1978), каталіцкі святар, пісьменнік, дзеяч эміграцыі ў Італіі і Вялікабрытаніі.

4 сакавіка – 5 гадоў таму, у 2005-м, памёр Карлас Шэрман (1934–2005), перакладчык, пісьменнік, грамадскі дзеяч.

5 сакавіка – 10 гадоў таму, у 2000-м, памёр Мікола Ермаловіч (1921–2000), гісторык, літаратуразнавец.

8 сакавіка – 100 гадоў таму, у 1910-м, нарадзіўся Пётр Конях (1910–1994), спявак, дзеяч эміграцыі ў Італіі, Бельгіі, ЗША і Канадзе.

14 сакавіка – 15 гадоў таму, у 1995-м, у Нью-Ёрку памёр Уладзімір Сядура (Глыбінны) (1910–1995), пісьменнік, літаратуразнавец, дзеяч эміграцыі ў Нямеччыне і ЗША.

17 сакавіка – 100 гадоў таму, у 1910-м, нарадзіўся Хведар Ільішэвіч (1910–1948), пісьменнік, гісторык, журналіст, педагог, дзеяч эміграцыі ў Нямеччыне.

19 сакавіка – 20 гадоў таму, у 1990-м, памёр Аляксандр Смаль (1903–1990), дзеяч эміграцыі ў Нямеччыне і Аўстраліі.

21 сакавіка – 170 гадоў таму, у 1840-м, нарадзіўся Францішак Багушэвіч (1840–1900), паэт, празаік, публіцыст, удзельнік паўстання 1863–1864 гг.

24 сакавіка – 20 гадоў таму, у 1990-м, з ініцыятывы Беларускага Народнага Фронту скліканы ІІ Беларускі дэмакратычны форум, на якім створаная “Дэмакратычная плынь” у Вярхоўным Савеце БССР.

25 сакавіка – Дзень Волі.

25 сакавіка – 60 гадоў таму, у 1950-м, у Сіднэ адбыўся І З’езд сяброў Беларускага Аб’яднання ў Аўстраліі.

28 сакавіка – 15 гадоў таму, у 1995-м, памёр Часлаў Найдзюк (1915–1995), юрыст, дзеяч эміграцыі ў ЗША.

ДА 100-ГОДДЗЯ 3 ДНЯ НАРАДЖЭННЯ ЛАРЫСЫ ГЕНІЮШ

Працяг . Пачатак на стар. 3

Геніюш” і іншыя мерапрыемствы па ўшанаванні памяці слаўтай паэткі.

Аргкамітэтам падрыхтаваны зварот да кіраўніцтва краіны з хадайніцтвам аб рэабілітацыі паэткі. Пад ім падпісаліся вядомыя прадстаўнікі культуры і грамадскага жыцця Беларусі. Зварот будзе пададзены ў Вярхоўны Суд Рэспублікі Беларусь і ў кіруючыя органы краіны.

Нагадаем, на Пятым з’ездзе беларусаў свету 2010 год быў абвешчаны Годам Ларысы Геніюш.

Паводле naviny.by і “Радыё Рацыя”

ВІНШАВАННЕ СЯБРАМ ВЯЛІКАЙ РАДЫ

Маем гонар павіншаваць з днём нараджэння сябраў Вялікай Рады Згуртавання беларусаў свету “Бацькаўшчына”, якія нарадзіліся ў сакавіку: **Міколу Люцко, Алеся Мазура, Лідзію Савік** (Беларусь), **Валянціна Грышкевіча** (Расія), **Юрку Станкевіча** (Чэхія), **Яўгена Мурашку** (Германія). Жадаем Вам выдатнага здароўя,

бздэрасці, аптымізму, натхнёнай працы, поспехаў ва ўсіх справах.

7 сакавіка чарговы юбілей святкуе сябра Вялікай Рады **Іна Снарская (Дзідык)** (Украіна). Віншуем шаноўную сп-ню Іну з юбілеем і зычым ёй здароўя, шчасця, дабрабыту, здзяйснення ўсіх мараў.

Управа МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

ВІНШУЕМ АЛЯКСЕЯ МАРАЧКІНА!

30 сакавіка 70-гадовы юбілей святкуе вядомы беларускі мастак і грамадскі дзеяч, кіраўнік МГА “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” ў 2005–2009 гг. Аляксей Марачкін.

Аляксей Марачкін нарадзіўся ў вёсцы Папоўшчына (Чэрыкаўскі раён Магілёўскай вобласці) 30 сакавіка 1940 года. У 1962 г. атрымаў дыплом Віцебскага педагагічнага інстытута, у 1972 г. скончыў Беларускі дзяржаўны тэатральна-мастацкі інстытут (БДТМІ, цяпер

Беларуская акадэмія мастацтваў – БелАМ). У БелАМ працаваў з 1988 г., з 1990 да 1997 г. быў загадчыкам кафедры жывапісу БелАМ. Паводле палітычных матываў быў вымушаны пакінуць пасаду ў 1997.

Актыўны ўдзельнік руху мастацкай апазіцыі ў 1970–1980-я гг. Адзін з заснавальнікаў БНФ (Аргкамітэт – кастрычнік 1988 г.). Старшыня мастацкага савету пры Беларускім фондзе культуры, сябра прэзідыума Саюза мастакоў Беларусі. Старшыня мастацкай суполкі “Пагоня” (з 1991 г.). Арганізатар шматлікіх неафіцыйных выставаў і мастацкіх імпрэзаў нацыянальна-вызвольнага кірунку.

Узнагароджаны медалём Францішка Скарыны за высокія дасягненні ў справе нацыянальнага адраджэння, прапаганду культурнай спадчыны беларускага народа (1992).

Выставы твораў Аляксея Марачкіна праходзяць не толькі ў Беларусі, але і за мяжой (у бе-

ларускім музеі ў Нью-Ёрку, у грамадскім цэнтры “Полацк” у Стронгсвілі (ЗША), а таксама ў Польшчы і Украіне). У межах выставы “Мастацтва супраць дыктатуры” творы Аляксея Марачкіна дэманстраваліся ў эстонскім парламенце, у кангрэсе ЗША ў Вашынгтоне, у нарвежскім парламенце. Менавіта яго рукамі быў распісаны іканастас царквы Жыровіцкай Божай Маці ў Кліўлендзе (ЗША).

Працы Аляксея Марачкіна захоўваюцца ў Нацыянальным мастацкім музеі Беларусі, у музеях і прыватных зборах Беларусі, Польшчы, Нямеччыны. Абраз “Маці Божая Чарнобыльская” – у алтары царквы Жодзіна.

Управа МГА “ЗБС “Бацькаўшчына” шчыра віншуе шаноўнага Аляксея Антонавіча са святам і жадае выдатнага здароўя, доўгіх гадоў жыцця, мужнасці, сілаў і натхнення на далейшую грамадскую і творчую дзейнасць!

Управа МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

НАВІНЫ

СЕВАСТОПАЛЬ (УКРАІНА)

1 лютага 2010 года адбыўся сход Севастопальскага таварыства беларусаў імя Максіма Багдановіча “Пагоня”. Аб дзейнасці таварыства за мінулыя тры гады расказаў старшыня суполкі “Пагоня” Валеры Барташ. Таксама спадар Валеры выступіў з дакладам на тэму “Беларусы ў бітвах за Севастопаль на зямлі, моры і ў паветры ў Другой сусветнай вайне”. Прысутныя азнаёміліся з экспазіцыяй на гэтую тэму, якая складаецца з фатаграфій ваяроў, літаратуры, прадметаў.

Удзельнікі сходу адзінагалосна пераабралі старшынём таварыства Валерыя Барташа і намеснікам – Ганну Малахоўскую-Васюніну.

Быў абвешчаны план дзей-

насці на 2010 год. Асноўнымі мерапрыемствамі паводле плану будуць наступныя: святкаванне 600-годдзя бітвы пры Грунвальдзе, 100-годдзя з дня нараджэння Ларысы Геніюш, 90-годдзя Слуцкага збройнага чыну, адзначэнне юбілея Уладзіміра Караткевіча, 70-годдзя духоўнага патрона таварыства – мастака і грамадскага дзеяча Аляксея Марачкіна, 20-годдзя Згуртавання беларусаў свету “Бацькаўшчына”, 20-годдзя газеты “Наша слова”.

На сходзе быў прыняты зварот да грамадскіх арганізацый Беларусі з нагоды 100-гадовага юбілея Ларысы Геніюш. “Лічым прынышова няправільным зварот у нейкія дзяржаўныя органы з заявай аб яе рэабілітацыі. Патрыётка, якая не пажадала прыняць савецкае грамадзянства і не пажадала ўступаць у

савецкі Саюз пісьменнікаў Беларусі, якая прайшла сталінскія лагеры, не мае патрэбы ў рэзаванні сённяшняга беларускага рэжыму, які абразліва ставіцца да беларускай мовы і культуры ў цэлым”, – гаворыцца ў звароце.

Таксама аўтары звароту прапануюць сябрам “Бацькаўшчыны” і іншых беларускіх патрыятычных арганізацый узняць бел-чырвона-белыя сцягі па месцы знаходжання гэтых арганізацый 9 жніўня, у дзень нараджэння паэткі, а таксама 14 траўня (дзень ганебнага рэферэндума 1995 г.) і 19 верасня (у гэты дзень у 1991 годзе былі зацверджаныя ў якасці дзяржаўных сімвалаў герб “Пагоня” і бел-чырвона-белы сцяг). Такія акцыі ў гонар Ларысы Геніюш прапануецца праводзіць штогадова.

Паводле інфармацыі Валерыя Барташа

ЮРЫ КАЖУРА: “НАША ГАЛОЎНАЯ МЭТА – СТВАРЫЦЬ КАНТАКТНУЮ ПЛАТФОРМУ ДЛЯ БЕЛАРУСАЎ, ЯКІЯ ЖЫВУЦЬ У ШВЕЦЫІ”

У кастрычніку мінулага года ў Стакгольме прайшоў устаноўчы сход Згуртавання беларусаў Швецыі. На сходзе быў прыняты статут Згуртавання, сімволіка арганізацыі, абраная Рада суполкі.

23 лістапада 2009 года суполка была афіцыйна зарэгістраваная ў падатковай інспекцыі Швецыі. А нядоўна беларусы Швецыі стварылі свой інфармацыйны інтэрнэт-рэсурс – сайт www.sverigesbelarusier.se. На сайце можна знайсці інфармацыю пра гісторыю стварэння Згуртавання беларусаў Швецыі, мэты і задачы арганізацыі, статут Згуртавання. Таксама для наведнікаў сайта створаны форум і раздзел “Навіны”. Праўда, пакуль у гэтым раздзеле артыкулаў не шмат, але ўсё наперадзе. Сябры суполкі маюць вялікія планы і жаданне развівацца. Падрабязней пра гэта расказвае старшыня Згуртавання беларусаў Швецыі Юры Кажура.

– Спадар Юры, скажыце, калі ласка, колькі сяброў налічвае ваша суполка?

– Цяпер у нас афіцыйна 15 сяброў, на чарзе яшчэ 2 ці 3 чалавекі. Справа ў тым, што дастаткова складана знайсці статыстычныя дадзеныя аб тым, колькі беларусаў пражывае ў Швецыі. Беларусы прыязджаюць у Швецыю па абсалютна розных матывах, але многія з іх проста губляюцца, і таму адным з кірункаў нашай дзейнасці мы бачым пошук беларусаў у Швецыі і наладжванне кантактаў, то бок мы не збіраемся сядзець і чакаць, калі да нас прыйдуць людзі. Мы збіраемся займацца актыўным пошукам.

– Раскажыце трохі пра сябе. Адкуль Вы? Як доўга жывяце ў Швецыі?

– Сам я з Мінска. Пераехаў у Швецыю ў 2004 годзе. Я навучаўся ў Швецыі, і ў мяне была магчымасць тут застацца, я і застаўся. Цяпер працую ў кансалтынгавай фірме. Па адукацыі я палітолаг і перакладчык. Дастаткова доўга працаваў у МЗС, у амбасадзе Беларусі ў Чэхіі, а таксама ў місіі ААН ў Нью-Ёрку. Агулам дыпламатычнай службе я прысвяціў больш за 11 гадоў. Помнік Францыску Скарыну ў Празе быў пастаўлены якраз у час маёй працы ў амбасадзе Чэхіі. Мне давялося займацца гэтым праектам, вырашаць усе бюракратычныя пытанні, і я вельмі рады, што чэшскія ўлады пагадзіліся паставіць помнік.

– Наколькі складана беларусам адаптавацца ў Швецыі?

– Тут няма ніякага правіла ці формулы. Усё складаецца вельмі індывідуальна. Калі жанчына выходзіць замуж за шведа і пераязджае, гэта адны ўмовы, калі чалавек проста па нейкіх іншых прычынах прыязджае ў Швецыю, то гэта іншыя ўмовы. Напрыклад, калі вы малады навуковец, атрымалі пэўны крэдыт даверу і здолелі зацікавіць сваёй навуковай працай, то вы можаце разлічваць на добрыя ўмовы пражывання ў Швецыі, прынамсі такія, каб вам не трэба было непакоіцца пра побытавыя праблемы і можна было спакойна займацца навуковай працай.

– На сайце Згуртавання беларусаў Швецыі напісана, што суполка ўжо мае пэўныя традыцыі.

Юры Кажура

Раскажыце падрабязней пра гэтыя традыцыі.

– Гістарычна склалася так, што Згуртаванне беларусаў Швецыі не першая беларуская суполка, створаная ў Швецыі. Існавалі і іншыя суполкі, але яны спынялі сваю дзейнасць па розных прычынах. Таму ўжо ёсць пэўныя традыцыі, існуе свая кантактная сетка. Яшчэ да афіцыйнай рэгістрацыі суполкі мы збіраліся разам, праводзілі беларускія мерапрыемствы, да прыкладу, мы заўсёды адзначалі Дзяды, 25 сакавіка.

– Раскажыце, калі ласка, пра вашыя планы на найбліжэйшую будучыню.

– Нашыя планы можна раздзяліць на два аспекты. Першы звязаны з лагістыкай, то бок у першую чаргу нам неабходна знайсці памяшканне для дзейнасці суполкі. Хаця шведская дзяржава і падтрымлівае суполкі, аднак яна не можа знайсці нам памяшканне і даць грошы на арэнду. Таму гэта досыць складанае пытанне ва ўмовах рынкавай эканомікі, якое будзе патрабаваць ад нас шмат высілкаў. Другі аспект – змястоўны. Як я ўжо гаварыў, мы будзем шукаць беларусаў у Швецыі, усталёўваць з імі кантакты, старацца прыцягваць да працы ў суполцы, па магчымасці дапамагаць ім, а таксама распаўсюджаць у Швецыі веды пра Беларусь, праводзіць мерапрыемствы па папулярызацыі беларускай культуры ў Швецыі. Цяпер мы якраз распрацоўваем план мерапрыемстваў. Найбліжэйшае мерапрыемства, якое мы збіраемся правесці, – гэта святкаванне Дня волі. Наша галоўная мэта – стварыць кантактную платформу для беларусаў, якія жывуць у Швецыі.

Гутарыла Таццяна Печанко

НАВІНЫ

АДЭСА (УКРАЇНА)

У Адэскай цэнтральнай дзіцячай гарадской бібліятэцы імя А. Гайдара 22 лютага адбылося адкрыццё спецыялізаванага аддзела кніг па беларускай тэматыцы.

У гэтым адзеле прадстаўлены кнігі па гісторыі, культуры, мастацтве Беларусі, беларускіх народных традыцыях і фальклору. Кнігі падараваныя Беларускім культурным нацыянальным таварыствам.

На адкрыццё аддзела беларускай літаратуры былі запро-

шаныя прадстаўнікі пасольства Рэспублікі Беларусь ва Украіне, кіраўнікі нацыянальна-культурных таварыстваў, актывісты беларускай грамады.

Мерапрыемства было прымеркаванае да Міжнароднага дня роднай мовы, які адзначаецца 21 лютага.

Акрамя таго, у межах святкавання Міжнароднага дня роднай мовы 22 лютага ў Адэсе прайшоў круглы стол на тэму “Беларуская мова – мова на стагоддзі”.

Паводле афіцыйнага сайта горада Адэса

АМЕРЫКАНСКІЯ СТУДЭНТЫ ПРАВЯДУЦЬ БЕЛАРУСКІ АБРАД "ГУКАННЕ ВЯСНЫ"

Хутка будзе 2 гады, як у амерыканскім горадзе Уінфілд у штаце Канзас працуе Цэнтр беларускіх даследаванняў (далей – Цэнтр) пры Паўднёва-заходнім каледжы (Southwestern College). Пра тое, чым сёння жыве Цэнтр, апавядае дактарантка Польскай акадэміі навук, якая цяпер працуе ў Цэнтры, Надзея Сычугова.

– Надзея, раскажыце, калі ласка, пра сябе, пра тое, чым Вы займаецеся ў Цэнтры.

– У Цэнтры я маю статус запрашанага даследчыка і выкладчыка (visiting scholar program). Я працягваю працу над дысэртацыяй на тэму "Фармаванне беларускага нацыянальнага руху ў пачатку XX стагоддзя (1902–1915 гг.)". З гэтага вясновага семестру я выкладаю для студэнтаў Паўднёва-заходняга каледжа новы курс – "Гісторыя і культура Беларусі". На сённяшні дзень гэта адзіны курс, прысвечаны гісторыі і культуры нашай краіны, на тэрыторыі ўсёй Паўночнай Амерыкі. Запісалася каля 20 студэнтаў. Пераважна гэта студэнты з Канзасу, Тэхасу, Аклахомы, Місуры і іншых штатаў. Такую колькасць студэнтаў можна лічыць добрым дасягненнем, бо каледж сам па сабе невялікага памеру. Курс падзелены на 2 часткі: тэарэтычную, якая тычыцца гісторыі і культуры Беларусі ад старажытных часоў да сучаснасці, і практычную. Практычная частка скіраваная на знаёмства з беларускай культурай на практы-

цы.

– Не маглі б Вы падрабязней распавесці пра тое, якім чынам будзе рэалізоўвацца практычная частка.

– З дапамогай практычнай часткі курсу я планую пазнаёміць амерыканскіх студэнтаў з атмасферай беларускай культуры. Маёй мэтай з'яўляецца даць ім магчымасць адчуць таямнічы дух Беларусі. Для гэтага плануецца правесці практычныя заняткі, падчас якіх мы будзем разам са студэнтамі гатаваць беларускія стравы, развучаць беларускія танцы і песні, а таксама плануем зладзіць абрад "Гуканне вясны". Спачатку я ім апавяду, што азначае абрад, як ён праводзіўся ў Беларусі, і пад беларускія песні-вясянкі ў карагодзе мы будзем паліць вогнішча і па магчымасці імітаваць правядзенне гэтага старажытнага абраду. Практыка правядзення абраду захавалася да нашых дзён, знайсці адпаведны матэрыял нескладана нават у сеціве, напрыклад, на вельмі інфарматыўнай суполцы, прысвечанай беларускай этнаграфіі. Я скончыла гістарычны факультэт Белдзяржуніверсітэта па спецыялізацыі "Этналогія, этнаграфія і антрапалогія", таму мне гэтая тэма даволі добра знаёмая.

– Колькі часу ўжо цягнецца курс?

– Заняткі ідуць крыху менш за месяц, і мы прайшлі самую раннюю гісторыю Беларусі, з'яўленне

славянскіх плямёнаў, першыя этапы фармавання беларускай дзяржаўнасці і г.д. Цяпер я паказваю студэнтам беларускія фільмы, а пасля яны будуць пісаць эсэ, у якім ім прапануецца звярнуць увагу на стасункі дзяржавы і чалавека ў Беларусі.

Даведка

Цэнтр беларускіх даследаванняў адкрыўся ў красавіку 2008 года пры Паўднёва-заходнім каледжы (Southwestern College) у горадзе Уінфілд (штат Канзас, ЗША). Цэнтр створаны па ініцыятыве першага амбасадара ЗША ў Беларусі (1992–1994 гг.) д-ра Дэвіда Суорца, які сам з'яўляецца выпускніком Паўднёва-заходняга каледжа. Выканаўчым дырэктарам Цэнтра з'яўляецца дачка старшын Рады БНР, прафесар музыкалогіі і этналогіі Паўліна Сурвіла. Пры цэнтры дзейнічае і працягвае фармавацца беларуская бібліятэка і архіў, арганізуюцца навучальныя праграмы для студэнтаў з Беларусі, стажыроўкі для беларускіх навукоўцаў. Дэвід Цэнтра – актывізацыя нацыянальнага адраджэння ў Беларусі праз вышэйшую адукацыю.

– А якія фільмы Вы прапануеце для прагляду студэнтам?

– Мы глядзім фільм пра Алеся Пушкіна "Беларускі вальс" ("Belarusian Waltz", рэжысёр Анджэй Фідык), фільмы Юрыя Хашчавацкага "Звычайны прэзідэнт" і "Плошча", а таксама фільм галівудскага рэжысёра Эдварда Цвіка "Выклік" ("Defiance") пра габрэйскі партызанскі атрад на Беларусі. Планую таксама паказаць фільм Уладзіміра Арлова і Юрыя Хашчавацкага "Дзень Волі".

– Ці можна ўжо падвесці першыя вынікі адносна паспяховасці курсу? Увогуле, ніхто са студэнтаў не кінуў заняткі?

– Не, ніхто пакуль не сышоў. Студэнты кажуць, што ім вельмі цікава пазнаёміцца з гісторыяй такой маладой дзяржавы. На занятках мы абмяркоўвалі іх стаўленне да таго факту, што Рэспубліка Беларусь атрымала незалежнасць толькі ў 1991 годзе і стала самастойнай дзяржавай, а яе гістарычныя карані сягаюць тысячагадовай даўніны. Ім прапанавалася для дыскусіі пытанне, ці ўвогуле магчыма, на іх разуменне, існаванне дзяржавы без нацыі і нацыі бездзяржавы,

Надзея Сычугова (пятая злева) са студэнтамі

і далей праілюстраваць меркаванне на прыкладзе Беларусі. Нягледзячы на тое, што гэта быў літаральна трэці занятак, яны паказалі даволі неаблагодзівае разуменне нацыянальных працэсаў, у тым ліку і ў Беларусі. Асабліва ўлічваючы тое, што да майго курсу яны нават не ведалі пра існаванне такой дзяржавы.

- Вы маеце на ўвазе, што калі студэнты запісваліся на Ваш курс, яны не тое што не арыентаваліся ў беларускай сітуацыі, а нават не ведалі пра існаванне такой краіны?

- Так. На першым занятку я пыталася, ці ведалі яны пра Беларусь да таго, як прыйшлі на заняткі. Аказалася, што не. Імі кіравала імкненне пазнаёміцца з зусім адрознай ад іхнай еўрапейскай культурай і даведацца пра сучасныя палітычныя працэсы ў навастворанай маладой дзяржаве.

- Курс, прысвечаны гісторыі і культуры Беларусі, упершыню чытаецца на тэрыторыі Паўночнай Амерыкі ці ўжо быў падобны досвед?

- Не, не ўпершыню, напрыклад, некалькі гадоў таму ў адным з універсітэтаў Тэхасу чытаўся курс "Уводзіны ў Беларусь і Украіну"

доктарам Куртам Вулхайзерам, які цяпер выкладае ў Гарвардзе, але, на жаль, іншыя прадметы. Што ж тычыцца нашага каледжа, то ў пазамінулым семестры я мела гонар упершыню ў гісторыі каледжа пачаць чытаць курс "Уводзіны ў беларусістыку" (An Introduction in Belarusian Studies). Тады на курс запісалася 2 студэнты, а ў гэтым годзе 20, так што прагрэс і рост зацікаўленасці відавочны.

- Раскажыце, калі ласка, пра апошнія навіны дзейнасці Цэнтра беларускіх даследаванняў.

- Адзін з кірункаў, над якімі вядзецца праца ў Цэнтры, - гэта выдавецкая дзейнасць. Якраз у пачатку гэтага года ў Цэнтры выйшла першая кніга. Гэта даследаванне прафесара славянскай літаратуры Універсітэта Ватэрлоо (Канада) Зінаіды Гімпелевіч "Беларуска-яўрэйскія пісьменнікі XX стагоддзя". Кніга напісаная па-беларуску і па-ангельску. Гэта толькі першая кніга ў цэлай серыі такіх двухмоўных выданняў, якія рыхтуюцца да друку. Наступнай кнігай будзе "Кароткая энцыклапедыя гісторыі Беларусі" Валера Пазднякова. У перспектыве Цэнтр збіраецца распаўсюджаць гэтыя кнігі не толькі ў Амерыцы,

але і ў Беларусі, і па ўсім свеце. Акрамя таго, сярод апошніх падзей варта адзначыць тое, што ў гэтым семестры распачалася пілотная магістарская праграма "Лідэрства" для 2 студэнтаў з Беларусі, якія скончылі бакалаўрскую праграму па беларусістыцы ў ЕГУ. Цяпер яны працягваюць навучанне ў Паўднёва-заходнім каледжы. Бліжэй да лета чарговаму навукоўцу зноў будзе прапанавана прыехаць на праграму "Visiting Scholar".

У кастрычніку 2009 года ў Цэнтры адбыўся сімпозіум на тэму вышэйшай адукацыі і грамадзянскай супольнасці ў Беларусі. Сімпозіум працягваўся 2 дні. У ім бралі ўдзел экс-старшыня Вярхоўнага Савета Беларусі, прафесар Станіслаў Шушкевіч, былы амбасадар ЗША ў Беларусі Кенэт Яловіц, былы рэктар БДУ Аляксандр Казулін, прарэктар ЕГУ Аляксандр Каўбаска, кіраўнік Беларускага Калегіума Алесь Анціпенка ды іншыя амерыканскія і беларускія спецыялісты. Па матэрыялах гэтага сімпозіума будзе распрацаваная стратэгія развіцця вышэйшай адукацыі ў Беларусі.

- Дзякуй за размову, Надзея. Пспехаў Вам!

Гутарыла Таццяна Печанко

НАВІНЫ

ПРАГА (ЧЭХІЯ)

З нагоды 100-гадовага юбілею славаціцкай беларускай пісьменніцы Ларысы Геніюш, які адзначаецца ў гэтым годзе, прадстаўніцы беларускай суполкі "Скарына" (Прага, Чэхія) Рыта Гаціх і Алена Каварава 5 лютага звярнуліся з сімвалічнай просьбай да міністра юстыцыі Чэшскай Рэспублікі Даніэлы Каваравай (Daniela Kovařová).

Беларускія жанчыны просяць спадарыню міністра рэабілітаваць беларускую паэтку Ларысу Геніюш, якая па загадзе КДБ была выдадзеная савецкім уладам як ваенны злачынца, і патлумачыць працэдуру магчымых дзеянняў па рэабілітацыі згодна з чэшскім заканадаўствам. Заява была прыхільна сустрэтая спадаром Росыпалем (Rosypal), памочнікам Даніэлы Каваравай.

"Наша ідэя ў тым, што жанчыны

прыйшлі прасіць жанчыну за жанчыну, - гаворыць старшыня суполкі "Скарына" Рыта Гаціх. - Спадзяемся, што як жанчына спадарыня Каварава стануць паставіцца да нашай просьбы".

*Інфармацыйны цэнтр
МГА "ЗБС "Бацькаўшчына"*

ЧЭХІЯ

Радыестанцыя з 100-працэнтным напаўненнем беларускай музыкой пачала вяшчанне ў сеціве (<http://svae.fm/>). Стваральнік "Свайго радыё" Дзяніс Ламейка тры гады жыве ў Чэхіі, але пазіцыянуе сваю задуму не як радыё нацыянальнай меншасці, а як агульнабеларускую станцыю. Пакуль "Сваё радыё" гучыць у тэставым рэжыме. Надалей плануецца запусціць музычныя праграмы і ў будучыні ўвайсці ў FM-прасторы Чэхіі.

Паводле www.udf.by

НЬЮ-ЁРК (ЗША)

У Музеі габрэйскай спадчыны ў Нью-Ёрку 31 студзеня адбылося ўзнагароджанне лаўрэатаў літаратурнай прэміі 2010 года "Халакост і сталінскія рэпрэсіі" і прайшла выстава вядомых беларускіх мастакоў.

Прэміямі былі ўганараваныя Аляксандр Рашын і яго дачка, якая зрабіла 15 арыгінальных малюнкаў на тэму Халакосту.

У залі музея была адкрытая арганізаваная Беларускай музеем у Нью-Ёрку мастацкая выстава з 15 карцін мастакоў з Беларусі.

На выставе былі прадстаўлены творы Аляксея Марачкіна, Янкі Рамановіча, Алеся Шатэрніка і Юліі Шатэрнік. У выставе таксама ўзяў удзел скульптар Эміль Зільберман з Нью-Джэрсі.

Паводле belmov.org

Беларусы ў свеце

№02 (97), люты 2010

Інфармацыйны бюлетэнь
МГА "ЗБС "Бацькаўшчына".
Распаўсюджаецца на правах
нутранай дакументацыі.

Меркаванні аўтараў могуць не супадаць з думкай рэдакцыі.
Апрацоўка і верстка – Т. Печанко
Адказныя за нумар –
А. Макоўская, Н. Шыдлоўская

Наклад 250 асобнікаў

Адрас рэдакцыі:
вул. Рэвалюцыйная, 15, г. Мінск
220030, Рэспубліка Беларусь
www.zbsb.org
zbsb@lingvo.minsk.by; zbsb@tut.by

тэл./факс (+375 17) 200-70-27